

Klimaat en energie

Uitvoeringsagenda pMIEK

Provincie Drenthe

waterstof

windenergie

zonenergie

groengas

6 mei 2025

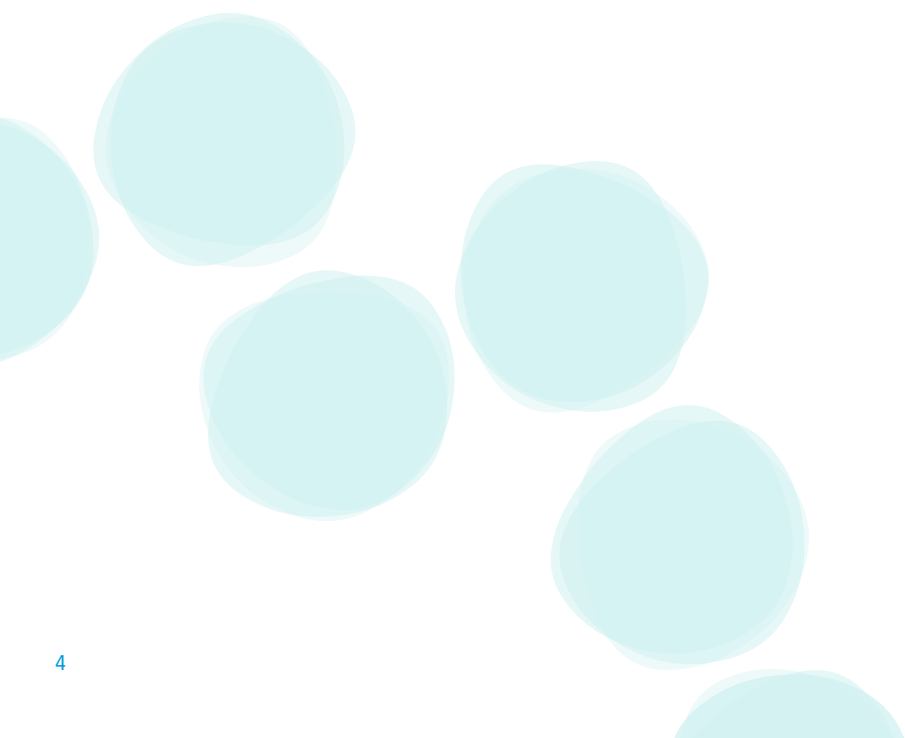
Dit is een uitgave van de provincie Drenthe

Klimaat en energie

Uitvoeringsagenda pMIEK

Provincie Drenthe

Leeswijzer

Voor u ligt de uitvoeringsagenda behorend bij het pMIEK van de regio Drenthe. Deze uitvoeringsagenda is opgesteld aan de handleiding van het pMIEK. Deze leeswijzer geeft weer wat in welk hoofdstuk aan de orde komt en biedt zo houvast bij het lezen.

Hoofdstuk 1 beschrijft waarom de regio deze uitvoeringsagenda heeft opgesteld, wat de belangrijkste uitgangspunten zijn en hoe deze zich verhoudt ten opzichte van aanpalend beleid.

Hoofdstuk 2 geeft een overzicht van de belangrijkste pMIEK projecten in de regio en hun voortgang. Ook beschrijft het hoofdstuk de fasering die projecten doorlopen, van verkenning tot realisatie.

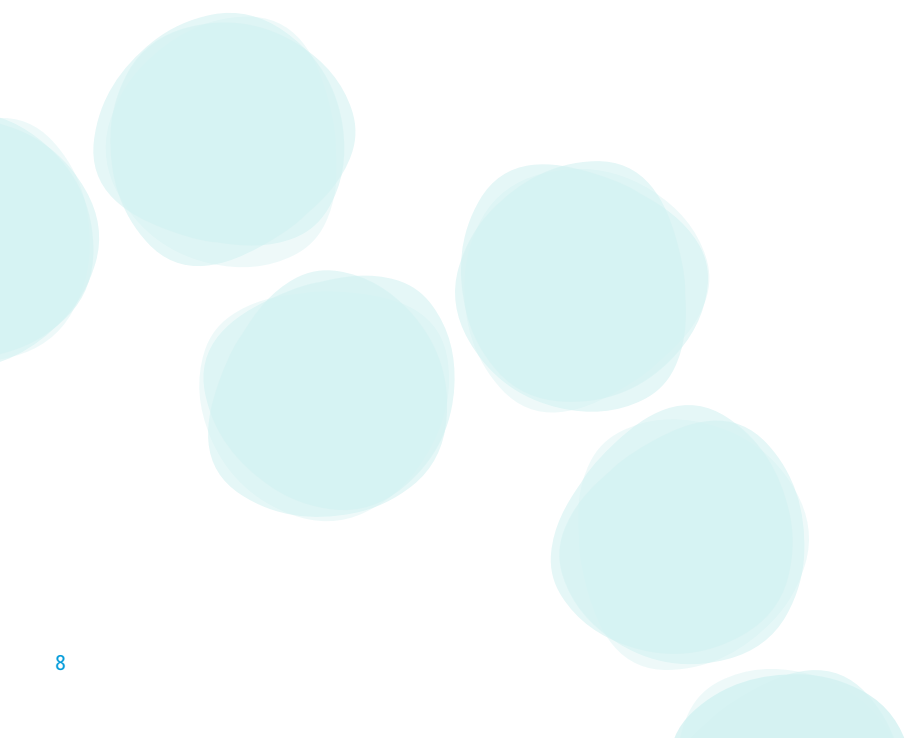
Hoofdstuk 3 beschrijft de governance, oftewel hoe er in het pMIEK wordt samengewerkt tussen de verschillende partijen en welke escalatiemogelijkheden er zijn.

Hoofdstuk 4 bevat handvatten voor een monitorings- en rapportagesystematiek. Hiermee houdt de regio zicht op de voortgang van het pMIEK projecten en kan het bijsturen waar nodig.

Hoofdstuk 5 behandelt de borging van de projectteams door middel van de benodigde middelen en capaciteit voor de projecten.

Inhoudsopgave

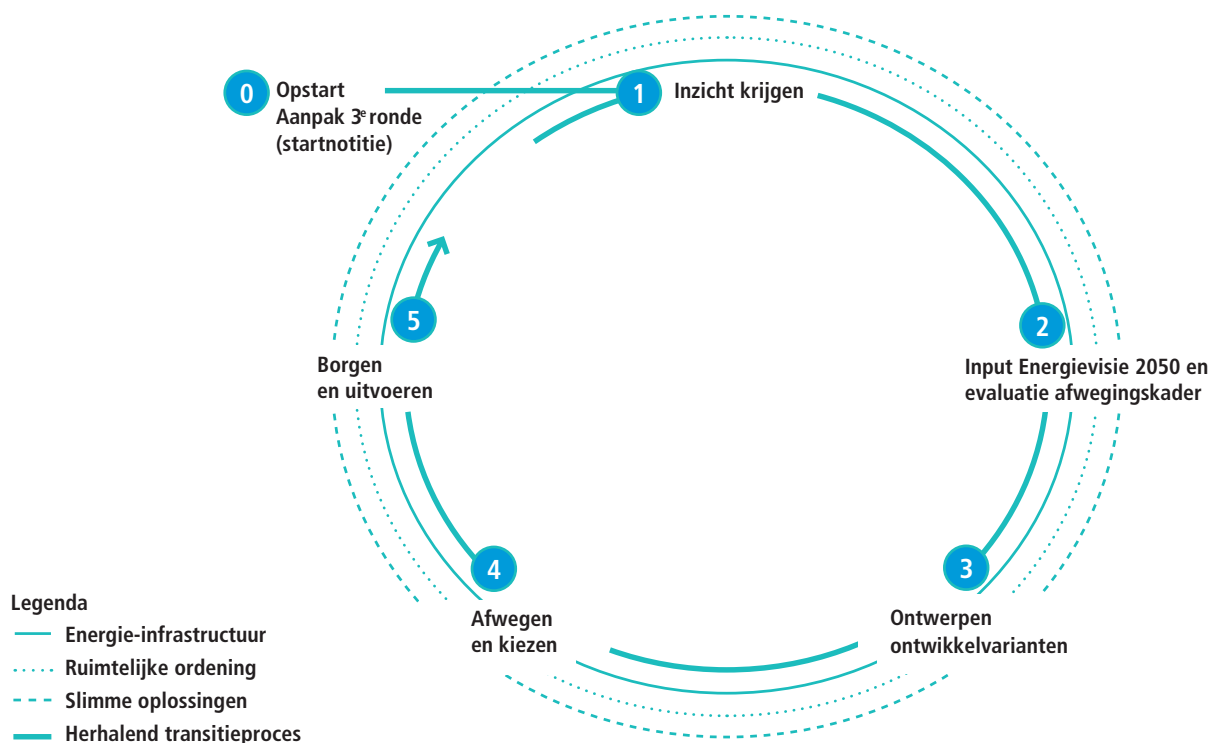
1. Inleiding	9
1.1 Aanleiding, doel en scope	9
1.2 Belangrijkste uitgangspunten en beleidskaders	10
2. Overzicht en voortgang pMIEK projecten	12
2.1 Hoe ziet de fasering van projecten eruit?	12
2.2 Projectenoverzicht	13
3. Organisatie	18
3.1 Werkgroep Integraal Programmeren (W.I.P.)	20
3.2 Werkgroep Kritieke Infrastructuur (W.K.I.)	20
4. Monitoring en rapportage	23
4.1 Grip op de voortgang van projecten	23
4.2 Hoe werken we aan monitoring en uitvoering?	25
5. Benodigde capaciteit voor uitvoering	28
5.1 Capaciteitsinzet per projectteam	28
5.2 Capaciteitsinzet over de hele linie	28
5.3 Aandachtspunten	29
Bijlagen	30

1. Inleiding

De energietransitie is volop gaande. In het verlengde van het Klimaatakkoord wordt druk gewerkt aan de reductie van CO₂-emissies. Het stoppen met winning van het Groningse gas, Europese wetgeving (Fit for 55) en ook recente geopolitieke ontwikkelingen brengen hierin versnelling. In Drenthe worden in hoog tempo wind- en zonprojecten gerealiseerd, en er wordt gewerkt aan verduurzaming van industrie, verwarming van de gebouwde omgeving en mobiliteit via o.a. elektrificatie en waterstof. Een energiesysteem wat meebeweegt met deze ontwikkelingen is randvoorwaardelijk voor het slagen van de energietransitie. In voorliggende uitvoeringsagenda beschrijven we hoe de regio Drenthe grip houdt op de ontwikkeling van een toekomstbestendig energiesysteem.

1.1 Aanleiding, doel en scope

Figuur 1: processtappen pMIEK

Toekomstbestendige elektriciteitsinfrastructuur vraagt om een grote verbouwing, waarbij keuzes nodig zijn. De oude werkwijze voor uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk volstaat niet meer. Landelijk wordt hard gewerkt aan het versnellen van uitvoering en het slim benutten van bestaande infrastructuur. Tegelijkertijd zullen er keuzes gemaakt moeten worden. Dit vraagt om een nieuwe aanpak voor programmeren en prioriteren van energie-infrastructuur. Dit wordt integraal programmeren genoemd. Deze programmering ziet toe op de integrale ontwikkeling van vraag en aanbod van energie, dus bezien vanuit alle sectoren. Integraal programmeren kent de vorm van een cyclus, die in onderstaande figuur is weergegeven. Op moment van schrijven heeft regio Drenthe een aanzet tot een energievisie en pMIEK 2.0 in voorbereiding. Voorliggende uitvoeringsagenda is de laatste stap in de cyclus van integraal programmeren. Het doel van deze uitvoeringsagenda is grip te bieden op de verschillende Drentse pMIEK verkenningprojecten en concrete projecten richting uitvoering, door acties op te stellen te monitoren. Hiermee wordt gestuurd op het voorkomen van vertraging en versnelling van de uitvoering van deze projecten.

Deze versnelling zetten we in gang door:

- Commitment creëren en borgen bij alle stakeholders;
- Het maken van uitvoeringsafspraken tussen overheden en netbeheerders;
- Monitoring van voortgang pMIEK-projecten om zo tijdig te kunnen interveniëren indien noodzakelijk.

1.2 Belangrijkste uitgangspunten en beleidskaders

Voorliggende uitvoeringsagenda is onderdeel van de cyclus van integraal programmeren. Voor meer informatie over onder andere de Drentse visie op het toekomstig energiesysteem en de prioritering van projecten, raadpleeg daarvoor het pMIEK 2.0 en de aanzet tot de energievisie beiden zijn benaderbaar via deze link: provincie.drenthe.nl/pmiek.

De belangrijkste uitgangspunten voor het uitvoeringsprogramma zijn:

1. **Werken vanuit het principe van integraal programmeren:** het doel van Integraal Programmeren is het schetsen van een gezamenlijk beeld en het maken van gezamenlijke keuzes over toekomstige veranderingen en uitbreidingen van het energiesysteem (elektriciteit, duurzame gassen zoals waterstof, warmte, opslag, conversie) in samenhang met de beoogde ontwikkeling van woningbouw, mobiliteit, verduurzaming van de industrie, landbouw, opwek, etc. Dit alles met het oog op het tijdig realiseren van een toekomstbestendig energiesysteem om daarmee ruimtelijke, economische en klimaatdoelstellingen te faciliteren.

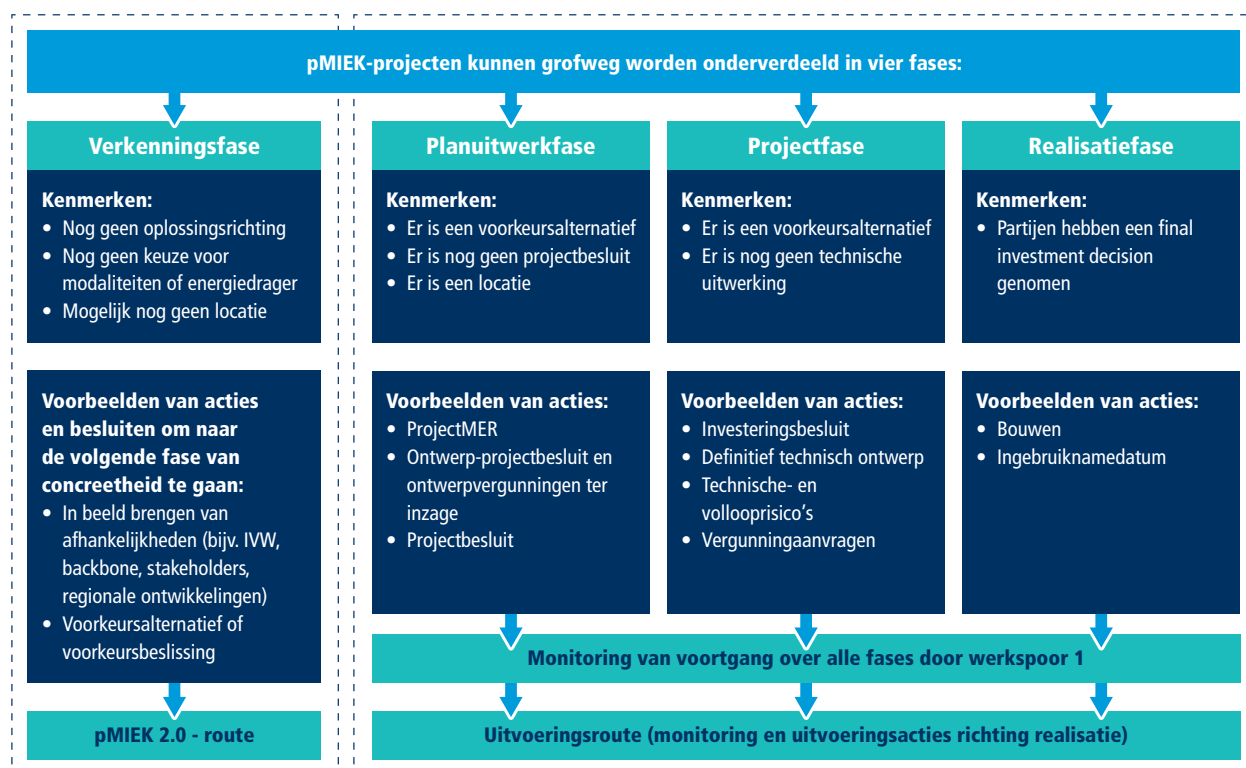
2. **Samendoen:** De uitvoeringsagenda heeft ten doel vertraging op de realisatie van concrete projecten te voorkomen, en waar mogelijk deze versneld te realiseren. Om dit te realiseren is samenwerking tussen overheden, netbeheerders en overige stakeholders cruciaal.
3. **Relatie met de RES:** Voor een aantal verkenningsopdrachten in het pMIEK 2.0 ligt er ook een relatie met de RES. Op dit moment is het nog niet mogelijk om beide uitvoeringen volledig met elkaar samen te laten gaan, maar in de verdere ontwikkeling van de Governance van het Drents Overleg Energie wordt onderzocht hoe beide programma's in overleg en uitvoering samen kunnen opgaan. Op dat moment wordt de uitvoeringsagenda geëvalueerd en indien nodig herzien.
4. **Planhorizon:** De huidige versie van de uitvoeringsagenda richt zich op de in het pMIEK 1.0 en het pMIEK 2.0 benoemde projecten. Dit zijn zowel concrete projecten als projecten in de verkenningsfase. De concrete projecten worden naar verwachting in de periode 2025-2032 gerealiseerd. Met deze versie van de uitvoeringsagenda wordt dan ook uitvoering gegeven aan de opdracht die volgt uit het pMIEK 2.0 voor wat betreft de verkenningsprojecten op het gebied van duurzame gassen, warmte, energieopslag en conversie.
5. **Tweejaarlijkse herijking:** Het pMIEK wordt tweejaarlijks geactualiseerd, in lijn met het ritme van de investeringsprogramma's van de netbeheerders. De eerste Iteratie van het pMIEK in Drenthe was gericht op het elektriciteitsnet. De Drentse uitvoeringsagenda wordt geactualiseerd in lijn met en in navolging van de actualisatie van het pMIEK.
6. **Borging van energie-infrastructuur projecten in ruimtelijk en sectoraal beleid:**
Het pMIEK is een middel om richting te geven aan uitvoering van projecten voor energie-infrastructuur. Daarbij is de koppeling met de ruimtelijke ordening (RO) domein van belang: alle pMIEK projecten kennen een omvangrijk ruimtelijk spoor voordat zij zijn gerealiseerd. Voor het ruimtelijke en beleidsspoor wordt het pMIEK vanaf de tweede iteratie in de provinciale verordening verwerkt. Om versnelling aan te brengen in de projecten is het van belang project overstijgend te leren van het RO-proces. Hierbij kan worden gedacht aan activiteiten zoals ruimtelijke verkenningen en reserveringen, tijdig en gezamenlijk ontwerpen, inzet op procedures (bestemmingsplanwijziging, vergunningverlening) en borging in omgevingsbeleid. Richting de volgende versie van de uitvoeringsagenda gaan de projectteams aan de slag met het formuleren van (project overstijgende) geleerde lessen. Deze geleerde lessen worden vervolgens omgezet in actiepunten met als doel versnelling in het RO-proces aan te brengen.

2. Overzicht en voortgang pMIEK projecten

In dit hoofdstuk staan de Drentse concrete uitvoeringsprojecten en verkenningprojecten centraal. Dit hoofdstuk begint (2.1) met schetsen van de verschillende faseringen die een project doorloopt alvorens deze gerealiseerd is. Vervolgens (2.2) geven we een overzicht van de concrete uitvoeringsprojecten met fasering, actiehouders en status.

2.1 Hoe ziet de fasering van projecten eruit?

Energie-infraprojecten zijn ruimtelijke projecten waarin nauwe samenwerking vereist is tussen netbeheerder en overheden. Hoewel ze inhoudelijk van elkaar kunnen verschillen, doorlopen deze projecten grofweg dezelfde soort fases voordat ze gerealiseerd zijn. Bij iedere stap wordt het project dus concreter. Daarbij onderscheiden we vier fases:

Figuur 2: fasering pMIEK projecten

Vanzelfsprekend bevinden verkenningprojecten zich in de eerste (verkennings-) fase. Voor de uitvoering zijn fase twee, drie en vier van belang. In Bijlage 1 is een overzicht opgenomen met mogelijke acties en (uitvoerings-)afspraken die verschillende fases kenmerken.

2.2 Projectenoverzicht

Regio Drenthe heeft het pMIEK 1.0 in 2023 vastgesteld (bijlage 1 inclusief projectenlijst) en kent uit het pMIEK 2.0 de volgende concrete projecten en projecten in verkenningfase. In deze paragraaf volgt slechts een beknopt overzicht van deze projecten. In het pMIEK 1.0 en 2.0 is een uitgebreidere toelichting opgenomen op deze projecten.

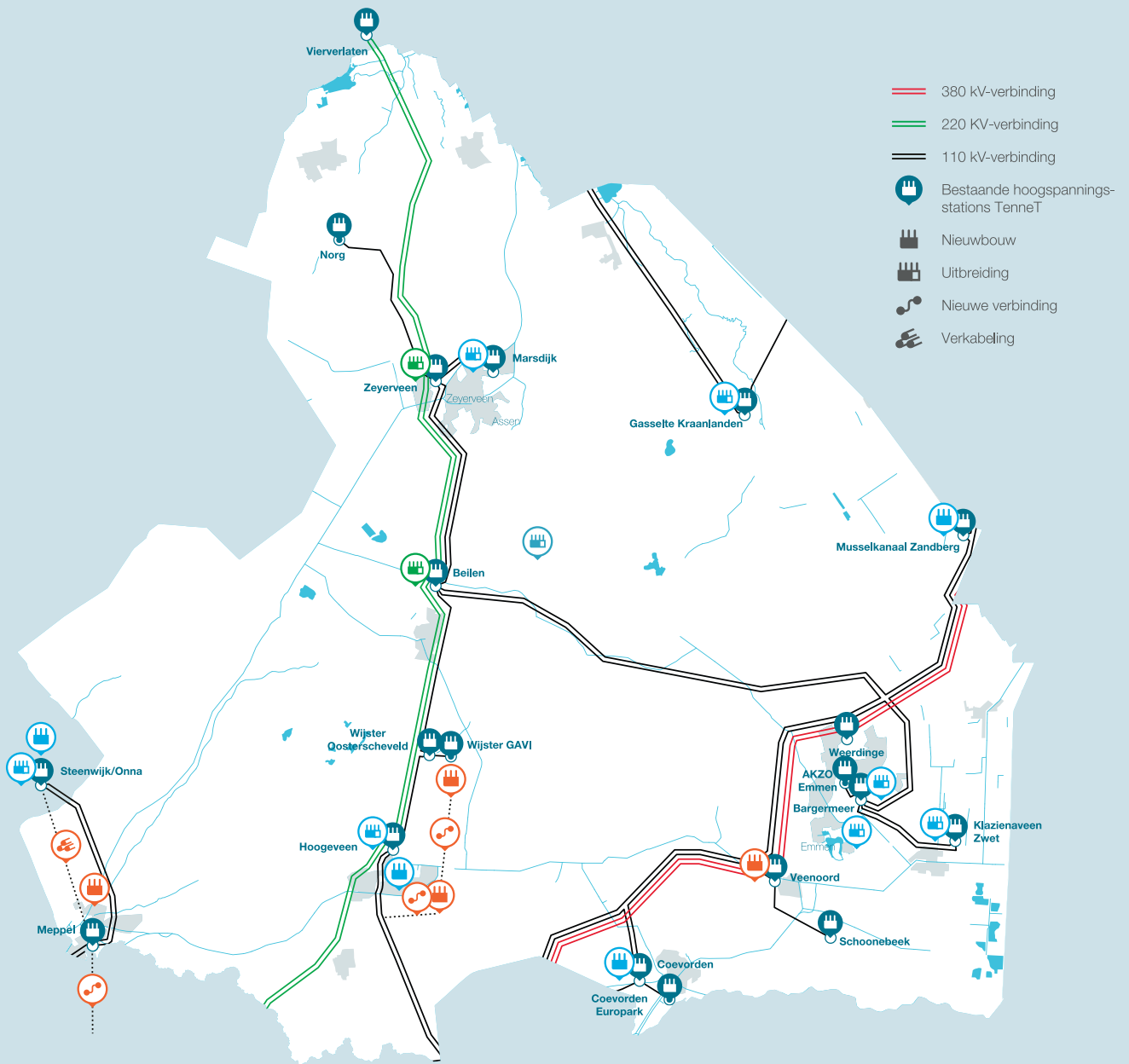
Er zijn vier concrete pMIEK 2.0 projecten voor de regio Drenthe:

Drager	Projectnaam	Uitvoerende organisatie	Gemeente	Indicatieve planning
Elektriciteit	Deelnet Emmen (Verkenning nieuwbouw station Emmen Noord 110/20 KV)	Enexis/ Tennet	Emmen	TenneT: 2031-2033 Enexis: 2035
Elektriciteit	Deelnet Emmen (Verkenning nieuwbouw station omgeving Emmen Bargermeer 110/20 KV)	Enexis/ Tennet	Emmen	2031-2033 Enexis: nog in verkenning
Nieuwbouw station Assen Zeijerveen	Zeijerveen 2	Enexis	Assen	Enexis: 2035 TenneT: nog in verkenning
Waterstof	Aftakking waterstofbackbone Emmen	Gasunie	Emmen	2030

De regio Drenthe kent zeven verkenningprojecten in het pMIEK 2.0:

Project	Toelichting	Onderzoeksvraag
Onderzoek lokale elektrolyse	Lokale elektrolyse kan mogelijk een rol spelen in het bredere provinciale systeem. Nog onduidelijk is welke rol dat kan zijn.	• Wat kan de rol zijn van lokale elektrolyse in het Drentse energiesysteem?
Waterstof in Hoogeveen	Binnen gemeente Hoogeveen is er een initiële voorverkenning gedaan waaruit duidelijk is geworden dat er een behoefte is voor waterstof afname bij industrie. Daarnaast wordt hier ook de waterstofwijk gerealiseerd met op termijn elektrolyser(s) voor de productie van waterstof. Op termijn wordt om zekerheid te bieden in waterstoflevering ook gekeken naar een aansluiting op het landelijke waterstofnetwerk, waardoor industrie via zowel bij de elektrolyser als bij de aftakking van het landelijk waterstofnetwerk hier in de toekomst mogelijk waterstof kan afnemen. Voor toekomstige toepassing van waterstof zullen bedrijven moeten investeren. De investering bij bedrijven zal niet gemaakt worden wanneer er onzekerheden zijn over leveringszekerheid van de waterstof en wanneer de prijs nog te hoog is. De netbeheerder zal de infrastructuur niet aanleggen wanneer bedrijven niet de investeringsbeslissing maken. Afspraken zijn hierom nodig tussen deze verschillende partijen.	• Wat voor soort afspraken zijn nodig tussen overheden, bedrijven en netbeheerder om de initiële financiële horde te overkomen? • Biedt een financiële garantstelling vanuit overheden richting bedrijven uitkomst? • Hoe rolt de komende jaren het waterstofnetwerk in Hoogeveen zich uit? En hoe kan dit worden bewerkstelligd en gemonitord?
Waterstof in Meppel	Zie tweede deel toelichting bij "Hoogeveen"	• Welke afspraken zijn nodig tussen overheden, bedrijven en netbeheerder om de initiële financiële horde te overkomen? • Welke technische route is het meest haalbaar, in acht nemend ook de financiële uitdagingen?

Project	Toelichting	Onderzoeksvraag
Waterstof in Coevorden	De waterstofbehoefte in Coevorden is nog onduidelijk. Hierom moet worden verkend wat de behoefte binnen de gemeente is.	Wat is de waterstofbehoefte van bedrijven in Coevorden?
Vergroten productie groen gas	Groen gas heeft een behoorlijke potentie in Drenthe, maar om verschillende redenen in de keten lukt het niet om die potentie te benutten.	• Waar zit de potentie, clustering van locaties? • Welke factoren bepalen het succes of falen om die potentie te benutten? Hoe kunnen we de productie van groen gas optimaliseren? • Hoe kunnen we het proces voor de initiatiefnemer vereenvoudigen (belemmeringen wegnemen)
Toepassing restwarmte Attero	Momenteel wordt verkend of de restwarmte van Attero ingezet kan worden voor verwarming van de gebouwde omgeving in Assen, Beilen en Hoogeveen. Hiervoor is momenteel geen extra verkenning nodig, maar deze verkenning is van provinciaal belang en de provincie monitort hierop.	Kunnen we met dit mogelijke warmtenet inwoners voorzien van betrouwbare en betaalbare warmte?
Onderzoek oprichten regionaal warmtebedrijf	Een regionaal, of provinciaal warmtebedrijf kan mogelijk helpen met het realiseren van warmtenetten binnen de provincie. Een verkenning is nodig naar de toegevoegde waarde van een warmtebedrijf en hoe deze vorm kan krijgen.	• Welke toegevoegde waarde kan een bovengemeentelijk warmtebedrijf leveren? • Wat is nodig om een dergelijk warmtebedrijf te starten? • Welke vorm (organisatie, juridisch) zou dit warmtebedrijf moeten hebben?

Figuur 3: kaart investeringen TenneT, Enxix en RENDO

Uitvoering

Assen-Zeyerveen

Uitbreiding 220/110kV-hoogspanningsstation TenneT
Uitbreiding middenspanningsstation Enexis

Beilen

Uitbreiding middenspanningsstation Enexis

Voorbereiding

Meppel-Noord

Nieuwbouw 110kV-hoogspanningsstation TenneT
Nieuwbouw middenspanningsstation Enexis

Wijster-Scheidingsweg

Nieuwbouw 220/110kV-hoogspanningsstation TenneT
Nieuwbouw middenspanningsstation Enexis

Hoogeveen-Riegmeer

Nieuwbouw 110kV-hoogspanningsstation TenneT
Nieuwbouw middenspanningsstation Rendo

Wijster en Hoogeveen

Ondergrondse verbinding 110kV TenneT

Meppel-Noord en Steenwijk/Onna

Ondergrondse verbinding 110kV TenneT

Meppel-Noord en Zwolle Hessenweg

Ondergrondse verbinding 110kV TenneT

Veenoord Boerdijk

Nieuwbouw 380/110kV-hoogspanningsstation TenneT
Nieuwbouw middenspanningsstation Enexis

Hoogeveen-Riegmeer naar bestaande lijnverbinding

Ondergrondse verbinding 110kV TenneT

Studie

Marsdijk

Uitbreiding middenspanningsstation Enexis

Deelnet Emmen

Uitbreiding twee hoogspanningsstation en aanleg (nieuwe) verbindingen TenneT

Musselkanaal Zandberg

Vernieuwen 110kV-hoogspanningsstation TenneT
Nieuwbouw middenspanningsstation Enexis

Gasselte Kraanlanden

Vernieuwing/uitbreiding 110kV-hoogspanningsstation TenneT
Uitbreiding middenspanningsstation Enexis

Hoogeveen-Toldijk

Vernieuwing/uitbreiding 110kV-hoogspanningsstation TenneT
Uitbreiding middenspanningsstation Enexis

Hoogeveen

Nieuw middenspanningsstation Rendo

Steenwijk (Noord)

Nieuw middenspanningsstation Rendo

Steenwijk/Onna

Nieuw hoogspanningsstation TenneT
Uitbreiding middenspanningsstation Enexis

Coevorden

Nieuwbouw middenspanningsstation Enexis

Klazienaveen

Uitbreiding/nieuwbouw middenspanningsstation Enexis

Bargermeer

Uitbreiding middenspanningsstation Enexis

3. Organisatie

Onderstaand is – in lijn met de werkwijze bij ontwikkeling van het pMIEK 2.0 – de hoofdlijn van de samenwerking, organisatie en rolverdeling van samenwerkende partijen geschetst. Het Bestuurlijk Overleg MIEK staat ook wel bekend als de Energy Board Drenthe.

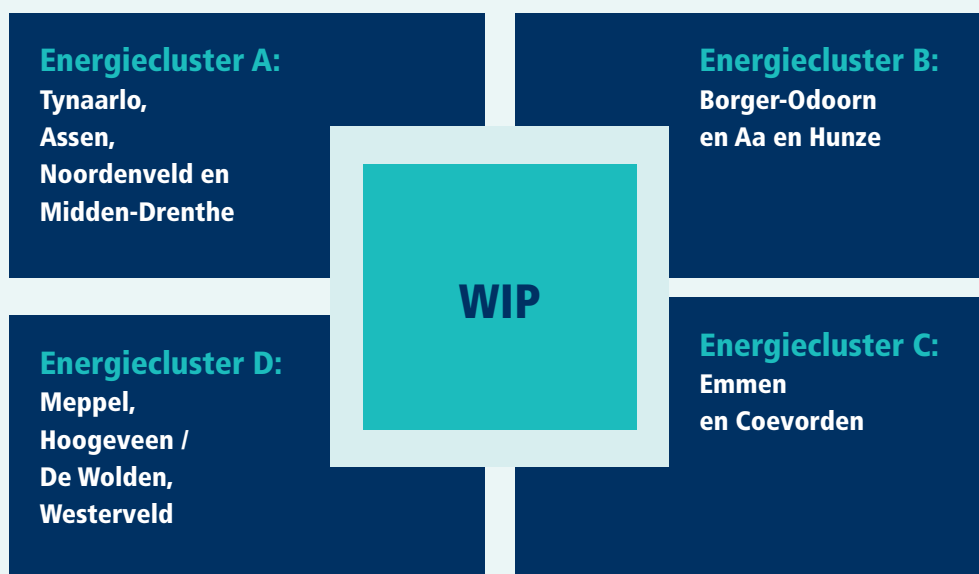
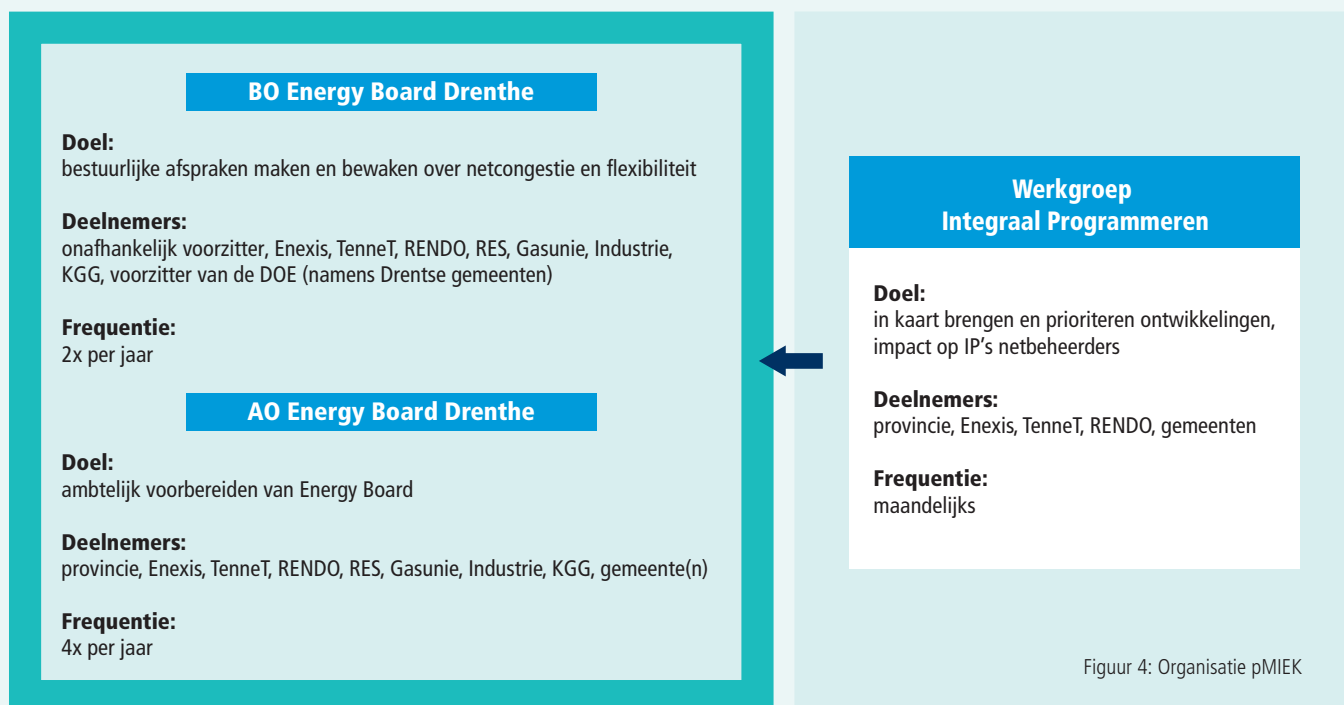
Verschillende partijen werken samen aan de ontwikkeling van het pMIEK (Zie figuur 6) en de uitvoering daarvan, waarbij ieder vanuit zijn bestaande rol en verantwoordelijkheden handelt en bijdraagt:

Provincie Drenthe: regisseur van de opgave en (mede)eigenaar van het pMIEK. De eerste iteratie van het pMIEK wordt niet vastgelegd in beleid. De uitvoering van de projecten in het pMIEK worden gemonitord in de werkgroep kritieke infrastructuur. In geval van impasses wordt opgeschaald richting een oplossing. Ook kan ze bij het uitblijven van bestuurlijke overeenstemming, of op verzoek bij overeenstemming, het instrument van de PIP/projectbesluit inzetten.

Netbeheerders: geven inzicht in (on)mogelijkheden in keuzes rondom investeringen en de technische, ruimtelijke en financiële implicaties. Borgt uitkomsten pMIEK in investeringsplannen.

Gemeenten: twaalf Drentse gemeenten dragen bij aan de ontwikkeling van het pMIEK, en richten zich op keuzes en relatie tot eigen ambities en beleid. Daarbij dragen zij bij aan de ontwikkeling van (tussen)producten mee. Ook committeren zij zich aan het borgen van de uitkomsten van het pMIEK proces in (lokaal) beleid, waaronder omgevings- en sectoraal beleid;

Op zowel bestuurlijke als ambtelijke niveau vraagt het integraal programmeren en het pMIEK goede afstemming en coördinatie. Vooral omdat het alle beleidsvelden in het fysieke domein raakt en hiermee ook verschillende portefeuilles en thema's. Binnen iedere organisatie vraagt het om gerichte betrokkenheid van de relevante beleidsterreinen en sectoren.

Figuur 5: Ambtelijke organisatie pMIEK

3.1 Werkgroep Integraal Programmeren (W.I.P.)

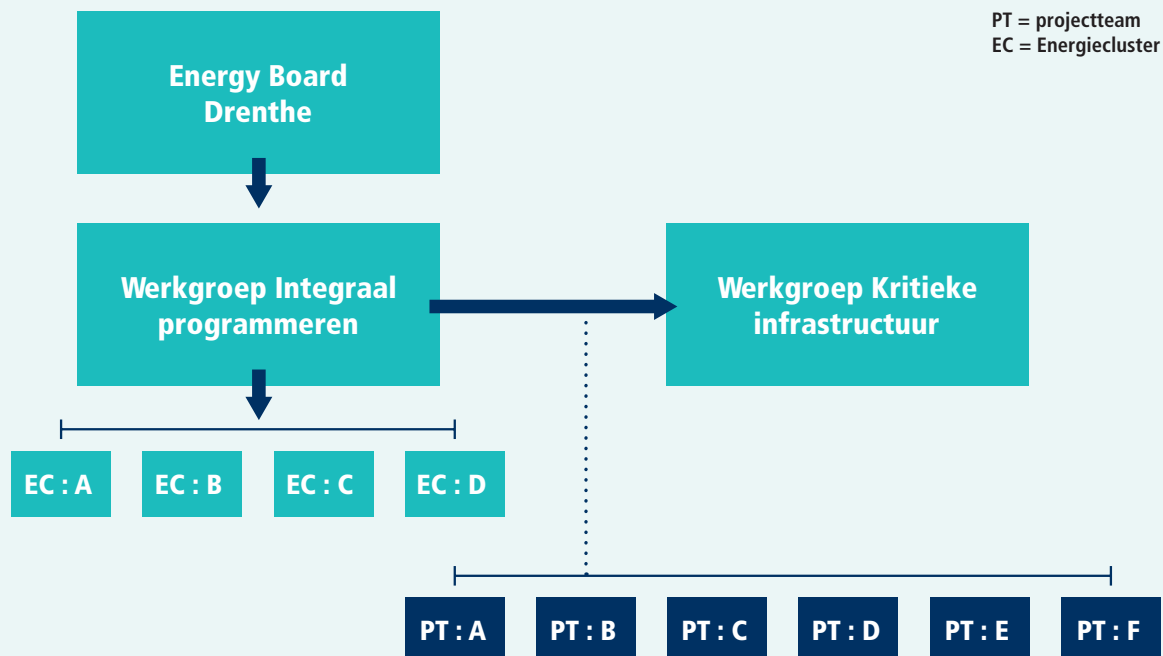
Omwillen van de efficiëntie is op ambtelijk niveau gekozen voor een werkstructuur met de Werkgroep Integraal Programmeren (hierna: WIP) waarin aanspreekpunten per 'energiecluster' van het elektriciteitsnet namens meerdere gemeenten deelnemen (zie figuur 5). Zij wisselen binnen de WIP ervaringen uit en rapporteren over de voortgang van de verschillende projecten in de energieclusters. Vanuit de WIP en de werkgroep kritieke infrastructuur kan, indien gewenst, geëscaleerd worden richting de Energy Board Drenthe.

3.2 Werkgroep Kritieke Infrastructuur (W.K.I.)

In het kader van Sneller Bouwen is de Werkgroep Kritieke Infrastructuur (hierna: W.K.I.) opgericht, bestaande uit medewerkers van de netwerkbeheerders en ambtenaren van de provincie Drenthe. Dit team monitort de voortgang van kritieke infrastructuurprojecten binnen Drenthe, rapporteert en escaleert naar de Energyboard Drenthe. De projecten die volgen uit het pMIEK 1.0 en het pMIEK 2.0 worden ook in deze werkgroep gemonitord, dit gebeurt door middel van het inzetten van projectteams (nadere toelichting in H. 4).

Daarnaast vindt er regelmatig vindt afstemming plaats met gemeenten via de energieclusters. In deze deelgebieden wordt aan een uitvoeringstafel de voortgang van projecten besproken met de betrokken netwerkbeheerders.

Uitvoeringsagenda pMIEK

Figuur 6: Organisatiestructuur

Gebiedsgerichte aanpak:

De uitvoeringsagenda is gericht op de uitvoering op projectniveau. Waar het mogelijk is wordt de gebiedsgerichte aanpak toegepast dit houdt in dat de energietransitie wordt afgestemd op de specifieke kenmerken, behoeften en kansen van een gebied. Daarnaast zien we dat o.a. de verkenningen op het gebied van warmte en groen gas ook in de werkgroep RES geagendeerd zijn. Daarbij wordt al door de provincie en gemeenten met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties samengewerkt om oplossingen te ontwikkelen die zowel duurzaam als haalbaar zijn. Die werkwijze kunnen we in ieder geval overnemen in de verkenningen die volgen uit het pMIEK. Waarbij we inzetten op maatwerk, daarbij worden ruimtelijke kwaliteiten behouden en versterkt, terwijl tegelijkertijd de energiedoelen worden gehaald. Dit vraagt om een integrale benadering, waarbij energieopwekking, infrastructuur, natuur, landbouw en leefbaarheid in balans worden gebracht. Zo kunnen we bijvoorbeeld inzetten op innovatieve warmteoplossingen gekoppeld aan bestaande bedrijventerreinen.

Een **gebiedsgerichte aanpak voor elektriciteitsinfrastructuurprojecten** zorgt ervoor dat er breder gekeken wordt dan de specifieke voorliggende opdracht. Uitgaande van het betreffende gebied wordt er gewerkt aan een passende energiestructuur waarbij het vastgestelde afwegingskader het uitgangspunt is. Deze gebiedsgerichte aanpak zorgt ervoor dat gebiedsontwikkelingen die nog tot uitvoering moeten komen wel al meegenomen worden in de ontwikkeling van de onderliggende en benodigde elektriciteitsinfrastructuur.

4. Monitoring en rapportage

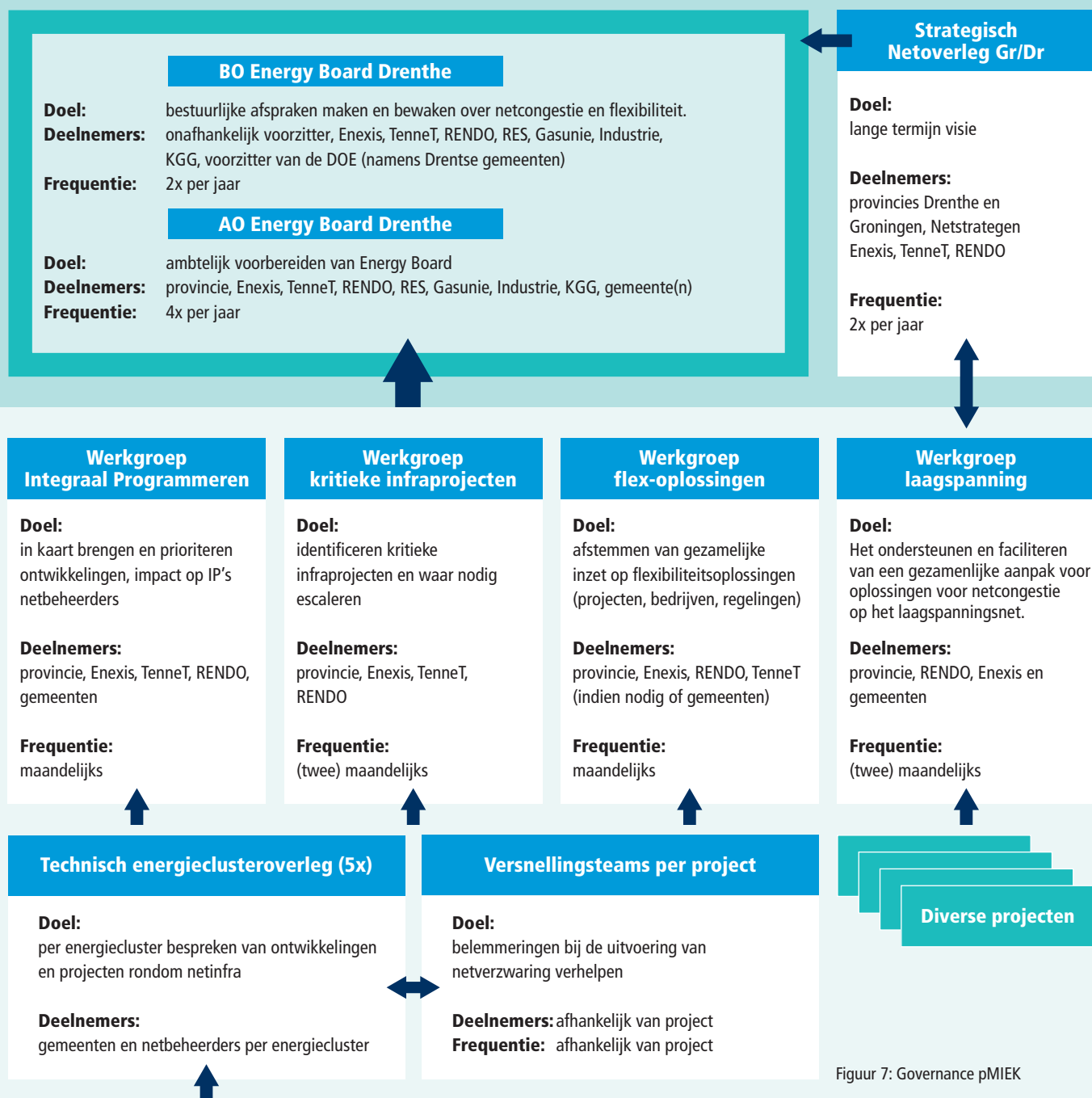
4.1 Grip op de voortgang van projecten

Het monitoren van de voortgang van projecten binnen het pMIEK (Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur, Energie en Klimaat) is essentieel om ervoor te zorgen dat ze op schema blijven. Door regelmatig te volgen en te rapporteren, kunnen we tijdig problemen signaleren en oplossen. Dit hoofdstuk legt uit hoe monitoring werkt en waarom het belangrijk is. De provincie Drenthe heeft een governancestructuur ingericht voor het managen van alle facetten en uitdagingen op het gebied van netcongestie genaamd Drents Actieprogramma Netcongestie (hierna: DAN).

Dit bestaat uit drie sporen:

- Sterker sturen, hiervoor is onder andere de Werkgroep Integraal Programmeren ingericht en aangestuurd door de projectleider pMIEK.
- Sneller bouwen, hiervoor is de Werkgroep Kritieke Infrastructuur (hierna: WKI) ingericht aangestuurd door de projectleider kritieke infra.
- Flexibiliteit vergroten, hiervoor is de werkgroep flexoplossingen ingericht aangestuurd door de projectleider flexoplossingen.

Drents Actieprogramma Netcongestie (DAN)

Figuur 7: Governance pMIEK

4.2 Hoe werken we aan monitoring en uitvoering?

Bovenstaande structuur wordt gebruikt om zicht te hebben en houden op de uitvoering van de pMIEK projecten. Deze governancestructuur, met uitzondering van de Energy Board Drenthe en het Strategisch Overleg, gaat in de loop van 2025 op in de nieuwe governancestructuur van de provincie Drenthe het Drents Overleg Energie (hierna: DOE). De monitoring vindt op projectniveau plaats. Voor ieder pMIEK project is een projectteam verantwoordelijk, waarbij de voorzitter aanspreekpunt is.

Deelnemers projectteam:

- Provincie Drenthe
- Gemeente waar het project gerealiseerd wordt
- Bij elektriciteitsinfrastructuur projecten één van de betrokken netbeheerders
- Andere betrokken stakeholders denk daarbij aan de verkenningsprojecten op het gebied van Groengas/Waterstof/Warmtenet

Voorzitter projectteam: Ieder projectteam benoemt een voorzitter die de rol van trekker op zich neemt.

Monitoring:

De monitoring vindt plaats in de Werkgroep Kritieke Infraprojecten (hierna: WKI). De projectleider pMIEK en de projectleider van de WKI werken hierin nauw samen met de netbeheerders en de projectteams. Waarbij de voorzitter van het betreffende projectteam deelneemt aan het overleg in de WKI op momenten dat dat nodig is.

De Werkgroep Kritieke Infraprojecten (hierna: WKI) speelt een centrale rol in het monitoren van de voortgang. De volgende partijen zijn vaste deelnemers aan deze werkgroep:

- Namens de provincie Drenthe, de projectleider WKI en de projectleider pMIEK
- Enexis
- RENDO
- TenneT

De WKI werkt samen met netbeheerders, gemeenten en andere stakeholders. Ze zorgen ervoor dat:

1. Problemen vroegtijdig wordenesignaleerd en opgelost.
2. Alle betrokken partijen goed op de hoogte blijven.
3. De afgesproken opleverdatum van projecten in zicht blijven en sturen erop om deze datum te halen.
4. De onderzoeksopdracht voor de verkenningsprojecten uitgevoerd worden en hierover rapporteren.

Hoe werkt het in de praktijk?

Naast de pMIEK projecten (concreet en verkenningen) worden alle projecten die opgenomen zijn in de IP's van de netbeheerders gemonitord. Bij calamiteiten of vertragingen neemt de voorzitter van het betreffende projectteam deel aan het overleg om het probleem toe te lichten en eventuele vervolgstappen te bespreken.

Vervolgstappen:

Afhankelijk van de urgentie kan besloten worden om te escaleren richting de Energie Board Drenthe of een versnellingsatelier.

Niveaus van monitoring:

Daarbij onderscheiden we twee niveaus van monitoring: een voortgangsoverzicht van alle projecten (concreet en verkenningen) op hoofdlijnen en een extract van plusprojecten die extra aandacht verdienen. Plusprojecten zijn elektriciteitsinfrastructuurprojecten waarvan de beoogde IBN dreigt te verschuiven omdat er (mogelijk) vertraging optreedt. Op termijn kunnen dat ook verkenningsprojecten zijn waarvan de uitvoering vertraging oploopt.

Het overzicht van het pMIEK projecten leggen we voor aan het Energy Board Drenthe (zie figuur:5), zij vergaderen gemiddeld vier keer per jaar. Uit dit overleg kan ook een opdracht of verzoek volgen om van bovenaf bij te sturen op de voortgang van het pMIEK projecten die vertraging (dreigen op te lopen) oplopen. Via de monitoringstool, die op het moment van het schrijven van deze uitvoeringsagenda nog een concept status heeft, wordt de status en de voortgang van de projecten uit het pMIEK gevolgd. Per mijlpaal wordt in lijn met de legenda hieronder met een 'stoplicht' gerapporteerd, gericht op de haalbaarheid van de ingebruikname (IBN). In de toelichting wordt aangegeven welke aandachtspunten er zijn, zowel op proces als op risico's.

Legenda voortgangsstatus projecten	
Op planning Huidige voortgang resulteert in inbedrijfname nabij ondergrens inbedrijfname	
Risico op vertraging Huidige voortgang resulteert in inbedrijfname tussen ondergrens en bovengrens inbedrijfname	
Vertraagd Huidige voortgang resulteert in inbedrijfname buiten de bovengrens inbedrijfname	

Figuur 8: legenda stoplicht

Per project wordt aangegeven welke knelpunten er spelen en welke oplossingen hiervoor zijn geformuleerd. Per kwartaal wordt er aan de hand van de monitoring gerapporteerd aan de Energy Board en de WIP over de voortgang van de projecten.

MS-T

Op een lager spanningsniveau MS-T werken de gemeenten gezamenlijk met de netbeheerders aan de prioritering van de uitvoering van deze elektriciteitsinfrastructuur. Bij vertraging in de uitvoering kan voor deze projecten ook gebruik gemaakt worden van de monitoringstool en de escalatiemogelijkheden vanuit de WKI.

5. Benodigde capaciteit voor uitvoering

Voor de uitvoering van de acties en projecten die zijn opgenomen in deze uitvoeringsagenda is voldoende en beschikbare capaciteit een randvoorwaarde. De energietransitie is complex en raakt aan meerdere beleidsvelden, waardoor inzet van capaciteit uit diverse organisaties en disciplines nodig is. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de capaciteit is opgebouwd en welk uitgangspunt wordt gehanteerd voor de inzet per deelnemer aan de projectteams.

5.1 Capaciteitsinzet per projectteam

De voortgang en kwaliteit van uitvoering hangen in belangrijke mate af van de samenstelling en inzet van de projectteams. Per project is een projectteam ingericht waarin vertegenwoordigers van de betrokken partijen deelnemen: provincie, gemeenten, netbeheerders en – afhankelijk van het type project – overige stakeholders. Binnen ieder projectteam wordt een voorzitter aangesteld, die de rol van trekker vervult. Deze voorzitter is verantwoordelijk voor de voortgang, het organiseren van de samenwerking, het signaleren van knelpunten en het rapporteren aan de werkgroepen.

Rollen binnen het projectteam:

- Voorzitter projectteam – norminzet: 3 uur per week;
- Deelnemer projectteam – norminzet: 2 uur per week.

Omdat de voorzitter een coördinerende rol vervult en vaak ook verantwoordelijk is voor het aanjagen van acties, monitoring en rapportage, is het uitgangspunt dat de voorzitter gemiddeld 1,5 keer de inzet heeft van een reguliere deelnemer. Dat betekent dat voor een goede uitvoering gemiddeld 3 uur per week beschikbaar moet zijn voor de voorzittersrol.

5.2 Capaciteitsinzet over de hele linie

De benodigde capaciteit verschilt per project en is mede afhankelijk van de fase waarin het project zich bevindt:

- In de verkenningsfase ligt de nadruk op analyses, beleidsmatige verkenningen en het opstellen van uitvoeringsstrategieën. De inzet is hier vaak meer inhoudelijk en beleidsmatig van aard.
- In de voorbereidings- en realisatiefase neemt de benodigde inzet toe, onder meer vanwege de benodigde afstemming met bevoegd gezag, de ruimtelijke procedures, de vergunningverlening en communicatie met belanghebbenden.

Om realistische verwachtingen te scheppen, wordt in het tweede kwartaal van 2025 een overzicht opgesteld van de benodigde capaciteit per organisatie, uitgesplitst naar projecten en projectfase. Dit overzicht vormt de basis voor interne capaciteitsplanning binnen betrokken partijen. Hierbij wordt aangesloten bij bestaande overlegstructuren, zoals de Werkgroep Integraal Programmeren (WIP), de Werkgroep Kritieke Infrastructuur (WKI) en het Drents Overleg Energie (DOE).

5.3 Aandachtspunten

- Capaciteit is schaars. Zowel overheden als netbeheerders ervaren structurele knelpunten in personele bezetting. Prioriteren en duidelijke afspraken over inzet zijn daarom essentieel.
- Flexibele schil: Er wordt onderzocht of een flexibele schil kan worden ingericht, bijvoorbeeld via inhuur of detacheringsconstructies, om piekmomenten op te vangen.
- Kennisborging: Wisselingen in projectteams zijn onvermijdelijk. Daarom is het van belang dat kennis goed wordt geborgd, bijvoorbeeld via een centrale projectomgeving en het gebruik van monitoringtools.
- Samenwerking stimuleren: Door gezamenlijke inzet en afstemming over capaciteit kan een bredere inzet worden gerealiseerd, waarbij expertise uit verschillende organisaties wordt gebundeld.

Bijlagen

Projectenformat

Deze bijlage bevat een format om de voortgang van de verschillende pMIEK projecten in de regio te monitoren. Deze worden opgesteld door de projectgroepen, waar overheden, netbeheerder en eventueel andere stakeholders aan deelnemen. De rode tekst is beschrijvend en dient per project te worden ingevuld in het format.

Projectfiches - concrete projecten

Projectnaam	Naam van project die zoveel mogelijk voor zichzelf spreekt, met een korte beschrijving. Bijv. 'Waterstofbackbone Regio A' of 'Verzwarende middenspanningstracé gemeente A - gemeente B'.
Omschrijving	Korte beschrijving project
Rede opname/afweging	Argumenten waarom project is geselecteerd. Beschrijf welke maatschappelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt met die project.
Locatie	Duiding van gebied/locatie, zo specifiek mogelijk. Bijv. 'uitbreiding van een bestaand station', of 'bouw van een geheel nieuw station', of 'x-aantal km leiding'.
Type infrastructuur	Steekwoorden die type benodigde infrastructuur beschrijven (bijvoorbeeld uitbreiding bestaand elektriciteitsstation), inclusief ordegrrootte.
Bevoegd gezag	Aangeven wie bevoegd gezag is/gaat zijn.
Wel of niet pMIEK 2.0	Stond het project al in het pMIEK 2.0 of is het nieuw project?
Planning	Indicatie van oplevering, detailniveau afhankelijk van fase project (periode van jaren/jaartal/kwartaal/ ingebruikname datum) * Opsomming van te doorlopen fasen voor de netbeheerder en voor de overheid
Betrokken partijen	Opsomming van de belangrijkste betrokken partijen en hun rol (initiatiefnemer, investeerder, belanghebbende, etc.) – netbeheerder, gemeenten, RES-regio.

Projectfiches - concrete projecten

Investeringsplannen	Voor welke IP van welke netbeheerder(s) is dit project bedoeld? 2026 of 2028 of later? En zit het project al in het IP2024 van de netbeheerder? Zo ja, codering toevoegen.
Projectfase	In welke fase zit het project bij het maken van dit fiche zowel bij netbeheerder als provincie/gemeente. Deze projectfase is de basis voor de monitoring.
Afhankelijkheden van ander infrastructuurproject	Beschrijving van afhankelijkheden van (of samenhang met) andere infrastructuurprojecten er zijn (zowel provinciaal als nationaal en lokaal). Denk bijvoorbeeld ook aan elektriciteitsinfrastructuur die mogelijk voor warmtenetten of CO2-transport nodig is.
Afhankelijkheden van sectorale gebiedsontwikkelingen	Hangt het project af van ontwikkelingen in sectoren zoals industrie, mobiliteit, gebouwde omgeving? Of van ruimtelijke ontwikkelingen? Benoemen mogelijke afhankelijkheden en hoe hiermee wordt omgegaan.
Afhankelijkheden buiten provincie	Indien er afhankelijkheden zijn van (of samenhang met) projecten of ontwikkelingen buiten regio/ provincie zijn deze omschrijven en aangeven hoe hiermee wordt omgegaan. (bijv. station buiten provincie en samenwerking landelijke infrastructuur – hoe acteert de provincie hierop? En hoe hangt de provinciale opgave samen met de opgave en handelen van andere provincies?)
Uitvoeringsafspraken	Zijn er al uitvoeringsafspraken? Zo ja, welke? Is het project opgenomen in de monitoring? Beschrijving waar versnelling nodig is en eventuele afspraken hoe deze gerealiseerd kunnen worden. (Zie hiervoor ook handreiking uitvoeringsaanpak).

Projectiches - projecten in verkenningsfase

Projectnaam	Naam van project die zoveel mogelijk voor zichzelf spreekt, met een korte beschrijving. Bijv. 'Waterstofbackbone Regio A' of 'Verzwarende middenspanningstracé gemeente A - gemeente B'.
Planning	Indicatie van oplevering, detailniveau afhankelijk van fase project (periode van jaren/jaartal/kwartaal/ ingebruikname datum)* Opsomming van te doorlopen fasen voor de netbeheerder en voor de overheid
Uitvoerende partij	Beschrijving van de uitvoerende partij van het project.
Locatie	Duiding van gebied/locatie, zo specifiek mogelijk. Bijv. 'uitbreiding van een bestaand station', of 'bouw van een geheel nieuw station', of 'x-aantal km leiding'.
Type infrastructuur	Steekwoorden die type benodigde infrastructuur beschrijven (bijvoorbeeld uitbreiding bestaand elektriciteitsstation), inclusief ordegraad.
Omschrijving	Korte beschrijving project
Onderzoeksvraag	Wat is samenvattend de belangrijkste vraag die voorligt in deze fase van het project?
IP wel of niet	Is er sprake van opname in investeringsplannen netbeheerder?
Afhankelijkheden (andere infra, sectorale ontwikkelingen, buiten provincie)	Welke afhankelijkheden kent het project? Zie voor de beschrijving de categorisering uit de projectfiches voor concrete projecten.
Uitvoeringsafspraken	Zijn er al uitvoeringsafspraken? Zo ja, welke? Is het project opgenomen in de monitoring? Beschrijving waar versnelling nodig is en eventuele afspraken hoe deze gerealiseerd kunnen worden. (Zie hiervoor ook handreiking uitvoeringsaanpak).
Betrokken partijen	Opsomming van de belangrijkste betrokken partijen en hun rol (initiatiefnemer, investeerder, belanghebbende, etc.) – netbeheerder, gemeenten, RES-regio.

Hieronder is een overzicht opgenomen van mogelijke activiteiten (ook wel uitvoeringsacties genoemd). Deze voorbeelden zijn afkomstig uit de Handreiking pMIEK-uitvoeringsaanpak opgesteld door het programma nMIEK. Deze voorbeelden zijn niet uitputtend en dienen ter inspiratie voor het vullen van de projectenformats.

Verkenningfase	Planuitwerkingsfase
• In beeld brengen van afhankelijkheden (bijv. TVW, backbone, stakeholders, regionale ontwikkelingen) <i>(bevoegd gezag + netbeheerder)</i> • Voorkeursalternatief of voorkeursbeslissing kiezen <i>(bevoegd gezag + netbeheerder)</i> • Nut en noodzaak van een knelpunt onderkennen door het op te nemen in een bestuurlijk document <i>(bevoegd gezag)</i> • Bepalen op te pakken programma's met RO-component <i>(netbeheerder)</i>	• ProjectMER <i>(bevoegd gezag)</i> • ontwerp-projectbesluit en ontwerpvergunningen ter inzage <i>(bevoegd gezag)</i> • projectbesluit en locatiebesluit maken <i>(gemeente)</i> • opstarten traject verkrijgen ruimte <i>(netbeheerder)</i> • afstemming met gemeente en stakeholders <i>(netbeheerder)</i> • ruimtelijk planproces opstellen <i>(bevoegd gezag + netbeheerder)</i> • afspraken maken over proceskosten <i>(alle stakeholders)</i>
Projectfase	Realisatiefase
• projectplanning en organisatie optuigen <i>(netbeheerder en gemeente)</i> • grond verkrijgen via omgevingsbestemmingsplanprocedure <i>(netbeheerder en gemeente)</i> • investeringsbesluit <i>(netbeheerder)</i> • voorbereiding tot vaststelling omgevingsplan <i>(gemeente)</i> • definitief technisch ontwerp <i>(netbeheerder)</i> • vergunningen aanvragen en verlenen <i>(gemeente en netbeheerder)</i>	• opstellen gebruiksovereenkomst <i>(bevoegd gezag + netbeheerder)</i> • bewaken ruimtelijke ordening en vergunningen <i>(bevoegd gezag)</i>

Figuur 9: voorbeeld van mogelijke activiteiten c.q. uitvoeringsafspraken in projecten

Dit is een uitgave van de provincie Drenthe